

HAYVAN BESLEME İLKELERİ

Hayvan Beslemede Temel Prensipler

Hayvanların tür, yaş, ırk, dönem ve verimlerine göre;

1- Fizyoloji ve metabolizmaları ile yemleme davranışlarına göre uygun yemler ve besleme yöntemi seçilmeli,

2- Besin maddesi ihtiyaçları tespit edilmeli ve buna göre rasyon hazırlanmalı,

3- Yemlerin kullanım sınırlamaları ve özel etkileri dikkate alınmalı, antinutrisyonel faktörler içermemeli,

4- Hedeflenen verim ne kadar yüksek ise yemlerin seçimi ve tanımlanması o derece detaylı olmalı,

5- Kritik dönemlerde alınacak beslemeye ilişkin önlemler belirlenmeli,

6- Besleme üreme ilişkileri göz önünde bulundurulmalı,

7- Rasyonlarda yem katkı maddeleri kullanımında dikkatli davranılmalı,

8- Hammaddelerin besin maddesi analizleri (fiziksel, kimyasal) yapılmalı,

9- En düşük maliyetli kaliteli yem hedeflenmeli,

10- Karışım lezzetli olmalı ve hayvanın yemi tükettiğinden emin olunmalıdır.

Buzağuların Süt İçirme Dönemi Beslenmesi

1. Yağlı sütle besleme

Süt yüksek fiyatlı değilse veya etçi ırklarda uygulanır.

- Bu yaşta abomasum aktiftir. Süt rumene girmez direkt abomasuma gelir.
- Bu dönemde 400-500 lt yağlı süt kullanılır.
- Rumen gelişimi için 2-3. haftadan itibaren iyi kalite kuru ot ve buzağı büyütme yemi, 4. haftadan itibaren temiz su verilmeli

2. Yağsız sütle besleme

3. Süt ikame yemiyle besleme

- Daha ekonomiktir. %82 süt tozu, % 17 yağlı tohumlar ve % 1 etkilil maddeler içermektedir.
- 35-40 C sıcaklıkta homojen karışım olarak verilmelidir.
100-125 g ılık su içerisinde eritilir.

- Buzağılar 6-11 haftalık yaşta, iyi bir yönetimle 4. haftalık yaşta sütten kesilirler.
- Buzağılar süte ek olarak canlı ağırlıklarınının % 1.5 u kadar kesif yem tüketmelidirler.

Kesif yem=buzağı büyüme yemi

% 18-20 ham protein, 2700-2800 Mcal/kg metabolik enerji, % 0.6 Ca, % 0.45 P, % 0.24 Mg, % 0.24 S, % 0.7 K + iz mineral ve vitaminler

Yaş	Rumen,%	Retikulum, %	Omasum, %	Abomasum,%
Yeni doğmuş	25	5	10	60
3-4 aylık	65	5	10	20
Ergin	80	5	7-8	7-8

Genç Dişi Sığırların Beslenmesi

Sütten kesimden-2 yaşına kadarki besleme dönemini kapsar.

1. 5-6 aylık yaş dönemi besleme

- Genç hayvanlara 3 aylık yaştan sonra silaj verilebilir ve meraya çıkartılabilirler.
- **Bu dönemde:** ideal canlı ağırlık 140-180 kg,
- 2-3 kg iyi kalite kuru ot ve 1.5 kg buzağı büyütme yemi verilmektedir.

2. 7-12 aylık yaş dönemi besleme

- 12 aylık yaşta ergin canlı ağırlığın yarısına ulaşmalıdır (200-300 kg)
- Aşırı yağlanmayı önlemek için yoğun besleme programı uygulanmaz.
- Günlük canlı ağırlık artışı 700 g ı geçmemelidir.

3. Dvelerin Beslenmesi

- 13-18 aylık yaşta günlük canlı ağırlık artışı 600 g,
- 19-24 aylık yaşta 500 g ı geçmemelidir.
- Beslemede iyi kalitede kaba yeme ağırlık verilmeli, kesif yem sınırlandırılmalıdır.
- İlkine buzağılama yaşı 27-30 aylık ve ilk çiftleştirme ergin canlı ağırlığın % 60 ı olduğunda olmalıdır.

4. Genç boğaların beslenmesi

- Canlı ağırlık artışının 800 g/gün den fazla olması istenmez.
- Kesif yem en çok 2 kg ile sınırlandırılır.
- Yağlanma istenmez.
- 14 aylık yaşta 550 kg, 16 aylık yaşta 600 kg canlı ağırlıkta olması istenir.

Besi Sığırlarının Beslenmesi

Besi: Tüketici tercihlerine cevap verecek nitelikte mozaikleşmeye sahip bir karkasın en kısa sürede ve ekonomik olarak elde edilmesi amacıyla hayvanların yoğun bir biçimde beslenmesi

1. Ekstansif Sığır Besisi

- Genelde yerli ve daha yaşlı hayvanlarla yapılır.
- Mera ya dayalı bir besidir.
- Günlük canlı ağırlık artışı 500 g civarındadır.

2. Orta Entansif Besi

- Genelde yerli veya melez ırklar tercih edilir.
- Mera yada kaba yem ağırlıklı besi yanında bir miktar kesif yem de verilir.
- Günlük canlı ağırlık artışı 1000 g civarındadır.

3. Entansif Sığır Besisi

- Kültür veya ileri melez ırklar tercih edilir.
- Erkek ve genç hayvanlar tercih edilir.
- Günlük canlı ağırlık artışı 1000 g ın üzerindedir.
- Genellikle dönemler halinde besi yapılır (başlatma, büyütme, geliştirme ve bitirme)

Dönem	Canlı ağırlık (kg)	Canlı ağırlık artışı (g)	Kuru madde tüketimi (Canlı ağırlık x %)
Başlatma	150-250	1600	3.0-3.2
Büyütme	250-350	1600	2.5-2.8
Geliştirme	350-450	1400	2.1-2.4
Bitirme	450-550	1200	1.8-2.0

Besi sığırlarının enerji gereksinimi

$$\text{ME (kcal/gün)} = ((0.04 \times \text{canlı ağırlık, kg}) + (0.0069 \times \text{Canlı ağırlık artışı, g})) - 1.63$$

Besi sığırlarının protein gereksinimi

$$\text{Ham protein} = ((0.790 \times \text{canlı ağırlık,kg}) + (0.298 \times \text{Canlı ağırlık artışı, g})) + 224.62$$

Sıır Besisinde Metabolik Bozukluklar

Asidozis

Yüksek miktardaki kesif yem tüketimine bağı olarak rumende hızlı bir karbonhidrat yıkımı nedeni ile aşırı derecede laktik asit ve uçucu yağ asitleri miktarları artmakta, rumen Ph ı 5 in altına düşmektedir.